

امارت اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون پروان

معاونیت تحقیقات و مجله علمی

پالیسی تحقیقات علمی

سال: ۱۴۴۷ هـ.ق. / ۱۴۰۴ هـ.ش

فهرست مطالب

مقدمه	۱
مبنای پالیسی تحقیق	۱
اهداف پالیسی	۲
دامنه تطبیق پالیسی تحقیقی	۲
کودهای اخلاقی تحقیق	۳
چگونگی تشخیص، انواع و حد مجاز تشابه (Similarity) در مقالات علمی	۵
عواقب سرقت علمی	۵
نکات مهم در نوشتن آثار علمی-تحقیقی	۵
روند معیاری نیازسنجی تحقیقات از ادارات مربوطه	۶
روش‌های شریک‌سازی نتایج تحقیقات با ادارات ذیربط	۷
الزامات نشرات علمی بر اساس رتبه علمی در پوهنتون‌های امارتی	۷
الزامات و روند رایه کنفرانس‌های علمی اعضای کادر علمی	۸
تشویق و ترغیب محققین و محصلان	۹
ارتقای ظرفیت تحقیقاتی اعضای کادر علمی	۹

املاک اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون پروان

معاونیت تحقیقات و مجله علمی

پالیسی تحقیقات علمی

مقدمه

الحمد لله رب العالمین، والصلاة والسلام علی سیدنا محمد وعلی آله وصحبه أجمعین.

تحقیق علمی یکی از ارکان اساسی توسعه دانش، ارتقای کیفیت آموزشی و گسترش فعالیت‌های علمی در پوهنتون‌ها است. پوهنتون پروان با درک اهمیت تحقیق در رشد علمی و اجتماعی، خود را متعهد می‌داند که تمامی فعالیت‌های تحقیقی در محیط اکادمیک، مطابق با معیارهای بین‌المللی، اصول اخلاق تحقیق، قوانین ملی و استانداردهای پذیرفته‌شده علمی انجام گیرد.

هدف اصلی این پالیسی، ایجاد چارچوبی شفاف و منظم برای رهنمایی استادان، محققان و محصلان در جریان تدوین، اجرا و نشر تحقیقات علمی است. پالیسی حاضر، خط‌مشی‌ها و ضوابطی را تعیین می‌کند که بر اساس آن کیفیت تحقیقات تضمین شده، از تخطی‌های علمی به‌ویژه سرقت علمی، تحریف داده‌ها، جعل معلومات و سایر رفتارهای غیراخلاقی جلوگیری می‌شود.

این سند همچنان مسئولیت‌ها، معیارها و مراحل لازم جهت انجام تحقیقات علمی را تعریف می‌کند و محیطی را به وجود می‌آورد که در آن نوآوری، تولید دانش و احترام به حقوق فکری دیگران رشد یابد. پوهنتون پروان باور دارد که رعایت اصول اخلاقی و علمی در تحقیق، زیربنای اعتبار اکادمیک و پیشرفت پایدار در جامعه علمی است.

ماده (۱):

مبنای پالیسی تحقیق

پالیسی تحقیقات علمی پوهنتون پروان به‌منظور تنظیم، انسجام و ارتقای فعالیت‌های تحقیقاتی در این نهاد علمی، بر اساس پالیسی تحقیقات علمی ریاست تحقیق، تألیف و ترجمه وزارت محترم تحصیلات عالی و در مطابقت با قوانین، مقررات و اسناد تقنینی نافذ وزارت محترم تحصیلات عالی ترتیب و تدوین گردیده است.

این پالیسی با در نظر داشت:

- قانون تحصیلات عالی افغانستان؛
- مقررات، لوایح و رهنمودهای وزارت تحصیلات عالی؛
- پالیسی تحقیقات علمی ریاست تحقیق، تألیف و ترجمه؛
- اصول اخلاق تحقیق، ارزش های اسلامی و معیارهای پذیرفته شده علمی؛
- نیازهای علمی، اجتماعی و توسعه ای جامعه؛

تهیه شده و به عنوان سند مرجع برای رهنمایی استادان، محققان و محصلان در جریان تدوین، اجرا، نشر و شریک سازی نتایج تحقیقات علمی در پوهنتون پروان مورد استفاده قرار می گیرد.

پالیسی حاضر، چارچوب واحد و معیاری را برای کیفیت بخشی تحقیقات، جلوگیری از تخطی های علمی، ارتقای ظرفیت پژوهشی و تقویت ارتباط میان پوهنتون و ادارات ذی ربط فراهم می سازد و پس از تصویب شورای علمی پوهنتون پروان، لازم الاجرا می باشد.

ماده (۲):

اهداف پالیسی

هدف اصلی

ایجاد یک نظام منسجم، معیاری و مبتنی معیارهای علمی و ارزش های اسلامی برای مدیریت، هدایت و ارتقای تحقیقات علمی در پوهنتون پروان، به منظور تولید دانش معتبر، جلوگیری از تخطی های علمی و فراهم سازی فضای سالم و اخلاقی برای تحقیق.

اهداف فرعی

- تهیه و ترتیب رهنمودهای مشخص برای انجام تحقیقات علمی با کیفیت بلند و قابل پذیرش در سطح ملی و بین المللی.
- جلوگیری از تخطی هایی مانند سرقت علمی، جعل داده ها، تحریف نتایج و سایر رفتارهای غیراخلاقی در روند تحقیق.
- تضمین انطباق تحقیقات با معیارهای علمی، ارزش های اسلامی، مقررات پوهنتون و پالیسی های رسمی کشور.
- ارتقای جایگاه علمی پوهنتون از طریق تولید تحقیقات معتبر، مستند و مبتنی بر اصول علمی معیاری.
- حفاظت از دستاوردهای علمی استادان و محصلان و تأکید بر معرفی دقیق منابع و ارجاعات.
- ایجاد یک چارچوب منظم برای برنامه ریزی، اجرا، نظارت و ارزیابی تحقیقات در سطح پوهنتون.
- تقویت روحیه علمی، تحقیق محوری و نوآوری از طریق فراهم سازی زمینه ها و تسهیلات تحقیقی.
- ایجاد فضایی که در آن محققان بتوانند با صداقت، آزادی فکری و اعتماد علمی به تحقیق بپردازند.

ماده (۳)

دامنه تطبیق پالیسی تحقیقی

این پالیسی بر تمامی فعالیت های تحقیقی انجام شده در پوهنتون پروان تطبیق می گردد. دامنه آن شامل تمامی اعضای کادر علمی، محققان، کارمندان که تحقیق می کنند، محصلان و هر فرد یا نهادی است که به گونه مستقیم یا غیرمستقیم در روند تحقیق با پوهنتون پروان همکاری دارد. تمامی پروژه های تحقیقاتی، مقالات علمی، پایان نامه ها، گزارش های تحقیقی، فعالیت های مشترک با نهادهای داخلی و خارجی، و هر نوع تولید علمی دیگر تحت پوشش این پالیسی قرار می گیرد. همچنان، رعایت این پالیسی در استفاده از منابع، جمع آوری داده ها، تحلیل نتایج، نشر آثار علمی و حفظ اصول اخلاق تحقیق برای تمام افراد مرتبط الزامی است.

ماده (۴)

کودهای اخلاقی تحقیق

پوهنتون پروان تمامی اعضای کادر علمی، محصلان و محققان را ملزم می‌سازد که در تمامی مراحل تحقیق، اصول اخلاقی ذیل را رعایت نمایند. این اصول به منظور حفظ امانت علمی، جلوگیری از تخطی‌های تحقیقی و ارتقای کیفیت تحقیقات وضع گردیده است.

۱- رعایت حق نشر و مالکیت فکری

تمامی محققان مکلف‌اند در استفاده از آثار علمی، منابع، داده‌ها، تصاویر، نرم‌افزارها و نتایج تحقیقاتی دیگران، قوانین حق نشر را رعایت کرده و از هرگونه بهره‌برداری غیرقانونی جداً خودداری کنند. هرگونه استفاده، نقل قول یا بازنشر باید با ذکر منبع معتبر و در صورت امکان با کسب اجازه از صاحب اثر انجام شود.

۱-۱ رعایت اصل امانت‌داری

امانت‌داری یعنی محقق تمام یافته‌ها، داده‌ها، نظریات و نقل قول‌ها را صادقانه و بدون تحریف گزارش کند. اطلاعات نباید حذف، جعل یا مطابق میل شخصی تغییر یابد. این اصل اساس اعتماد علمی است.

۲-۱ استفاده درست و به جا از نقل قول‌ها

نقل قول باید محدود، ضروری و با ذکر منبع باشد. نقل قول بیش از حد یا بدون منبع، ارزش علمی تحقیق را کم می‌کند و ممکن است سرقت ادبی محسوب شود. محقق باید بیشتر تحلیل و بازنویسی خود را ارائه کند.

۳-۱ جلوگیری از رونوشت‌برداری، چسپاندن (Copy-Paste)

هیچ بخشی از متن نباید بدون ذکر منبع یا بدون Paraphrase از آثار دیگران کاپی شود. Copy-Paste یک نوع سرقت ادبی (Plagiarism) است. تحقیق باید محصول تلاش فکری خود محقق باشد.

۴-۱ اخذ اجازه برای ترجمه مقاله یا آثار دیگر

ترجمه آثار علمی بدون کسب اجازه از صاحب اثر، نقض حق نشر و مالکیت فکری محسوب می‌شود. رعایت این اصل اخلاقی از حقوق نویسنده حمایت کرده و مترجم را ملزم به رعایت قوانین نشر می‌سازد. مترجم موظف است حداکثر تلاش خود را برای رعایت این قوانین به کار گیرد.

۵-۱ رعایت اصول Paraphrasing (بازنویسی علمی صحیح)

بازنویسی علمی یعنی انتقال مفهوم منبع با زبان و ساختار جدید، همراه با ذکر منبع. رعایت Paraphrase از سرقت ادبی جلوگیری می‌کند و نشان می‌دهد محقق مفهوم را فهمیده و به زبان خود بیان کرده است.

۲- منع سرقت ادبی (Plagiarism)

سرقت علمی و ادبی یکی از جدی‌ترین تخطی‌های اخلاق تحقیق محسوب می‌شود و به هرگونه استفاده غیرمجاز، بدون استناد معتبر، از آثار فکری، علمی و پژوهشی دیگران اطلاق می‌گردد. پوهنتون پروان هر نوع سرقت علمی و ادبی را مغایر اصول اخلاق تحقیق، مقررات این پوهنتون و قوانین نافذ کشور دانسته و به طور جدی منع می‌نماید.

۲-۲ مفهوم تشابه (Similarity)

تشابه به میزان شباهت متن یک اثر علمی با منابع موجود اطلاق می‌شود و معمولاً از طریق نرم‌افزارهای تشخیص سرقت علمی مانند Turnitin، iThenticate، Plagiarism Checker X، Grammarly Plagiarism Checker، Copyscape،

PlagScan و سایر ابزارهای مشابه اندازه‌گیری می‌گردد. این شاخص صرفاً درصدی از متن مشابه را نشان می‌دهد و لزوماً به معنای سرقت ادبی نیست؛ معیار اصلی در تشخیص سرقت ادبی، نوع استفاده، منبع و نحوه ارجاع‌دهی به متن مشابه است.

۲-۱ انواع تشابه

تشابه در مقالات علمی به اشکال ذیل ظاهر می‌شود:

۱-۲-۲ تشابه مجاز

تشابهی است که به دلایل علمی و فنی قابل پذیرش می‌باشد، از جمله:

- عناوین منابع، نام مؤسسات و اصطلاحات تخصصی رایج؛
- بخش روش تحقیق (Methodology) که ساختار آن در بسیاری مقالات مشابه است؛
- نقل‌قول‌های مستقیم که داخل علامت نقل‌قول آمده و منبع آن به‌طور دقیق ذکر شده باشد؛
- فهرست منابع (References).

۲-۲-۲ تشابه غیرمجاز

تشابهی است که بدون استناد معتبر، بدون نقل‌قول یا با بازنویسی سطحی از منابع دیگر استفاده شده باشد و شامل موارد ذیل می‌گردد:

- کاپی مستقیم یا غیرمستقیم متن بدون ذکر منبع؛
- بازنویسی ظاهری (Paraphrasing نادرست) بدون تغییر مفهومی و بدون ارجاع؛
- استفاده از آثار قبلی خود بدون ارجاع (Self-Plagiarism)؛
- تشابه در بخش نتایج، تحلیل و بحث بدون استناد.

۳-۲-۲ حد مجاز درصد تشابه

حد مجاز تشابه در مقالات علمی به‌شرح ذیل تعیین می‌گردد:

- تا ۱۵٪ تشابه کلی: در صورتی قابل پذیرش است که تشابه مربوط به بخش‌های مجاز (اصطلاحات، روش تحقیق، نقل‌قول‌های مستند و منابع) باشد.
- بین ۱۶٪ تا ۲۴٪ تشابه: مشروط به بررسی دقیق محتوایی بوده و نویسنده مکلف است تشابه‌های غیرمجاز را اصلاح، بازنویسی علمی نموده و استناددهی صحیح انجام دهد.
- بیش از ۲۴٪ تشابه: غیرقابل پذیرش محسوب شده و مقاله قبل از اصلاح اساسی اجازه ارسال یا نشر را ندارد.

تبصره: صرف درصد تشابه معیار نهایی تشخیص سرقت علمی نیست؛ بلکه محتوا، محل تشابه و کیفیت استناد ملاک اصلی ارزیابی می‌باشد.

۴-۲-۲ مسئولیت نویسنده: مسئولیت بررسی، اصلاح و کاهش تشابه غیرمجاز قبل از ارسال مقاله به ژورنال یا کنفرانس، به طور کامل بر عهده نویسنده یا نویسندگان مقاله می‌باشد.

۵-۲-۲ بررسی نهایی: معاونیت تحقیقات علمی پوهنتون می‌تواند در صورت نیاز، مقاله را مجدداً از نظر میزان و نوع تشابه بررسی نموده و در صورت مشاهده تخطی، مطابق مقررات نافذ اقدام نماید.

ماده (۵):

چگونگی تشخیص، انواع و حد مجاز تشابه (Similarity) در مقالات علمی

به منظور حفظ اصالت علمی و پیشگیری از سرقت ادبی، استادان، محققان و محصلان مکلف‌اند قبل از ارسال مقاله یا اثر علمی به مجلات و کنفرانس‌ها، میزان تشابه متن را بررسی نموده و از مطابقت آن با معیارهای اخلاق تحقیق اطمینان حاصل نمایند.

ماده (۶):

عواقب سرقت علمی

در صورت اثبات سرقت علمی و ادبی و مشهود بودن آن، طبق اصول و موازین اکادمیک با متخلف برخورد می‌گردد.

ماده (۷)

نکات مهم در نوشتن آثار علمی-تحقیقی

۱- رعایت بی‌طرفی ارزشی

تحقیق باید بر داده‌ها و شواهد استوار باشد، نه احساسات، سلیق شخصی یا گرایش‌های گروهی. بی‌طرفی ارزشی یعنی محقق قضاوت شخصی را وارد تحقیق نکند و نتایج را همان‌گونه که هستند گزارش دهد.

۲- رعایت ارزش‌های اسلامی و قوانین و مقررات پوهنتون.

تمام مراحل انجام تحقیق باید مطابق با قوانین و مقررات تحقیقی پوهنتون پروان، ارزش‌های اسلامی، اصول اخلاق علمی و معیارهای پذیرفته شده در اسناد رسمی پوهنتون انجام شود.

۳- استناددهی واقع‌بینانه

محقق باید فقط به منابعی استناد کند که واقعاً از آنها استفاده کرده است. ذکر منابع فرضی، دروغین یا بدون مطالعه، یک نقض اخلاق تحقیق است. استناددهی صحیح نشان‌دهنده صداقت علمی و مسئولیت‌پذیری محقق است.

۴- صداقت در گفتار و نوشتار

محقق باید در تمام مراحل تحقیق—از جمع‌آوری داده تا تحلیل و نگارش—صداقت کامل داشته باشد. جعل داده، حذف نتایج ناسازگار، و گزارش‌دهی نادرست، نقض جدی اخلاق علمی است و تحقیق را بی‌اعتبار می‌کند.

۵- عدم مغایرت با پالیسی‌های رسمی کشور

تحقیق نباید با ارزش‌ها و پالیسی‌های امارت اسلامی یا قوانین نافذ کشور مغایرت داشته باشد. رعایت این اصل هم اخلاقی است و هم قانونی، زیرا از ایجاد محتوای حساس، خلاف قانون یا مضر جلوگیری می‌کند.

۶- اخذ اجازه استفاده از داده‌های نهادهای رسمی و غیررسمی

استفاده از اطلاعات سازمان‌ها بدون مجوز، هم غیراخلاقی و هم غیرقانونی است. این اصل تضمین می‌کند که داده‌ها مسئولانه و با رعایت حریم خصوصی جمع‌آوری شوند و اعتماد نهادها حفظ گردد.

ماده (۸)

روند معیاری نیازسنجی تحقیقات از ادارات مربوطه

پوهنتون پروان به منظور همسو ساختن تحقیقات علمی با نیازهای عملی، اجتماعی و توسعه‌ای، روند نیازسنجی تحقیقات را از ادارات مرتبط به صورت معیارمند و شفاف تعریف می‌کند. این روند شامل مراحل زیر است:

- ۱- شناسایی ادارات و بخش‌های مرتبط
 - شناسایی تمامی ادارات امارتی و خصوصی مرتبط با حوزه‌های علمی و کاربردی پوهنتون.
 - ترتیب لیست از اداراتی که امکان مشارکت و درخواست موضوعات تحقیقاتی را دارند.
- ۲- جمع‌آوری اولویت‌ها و نیازها
 - ادارات مذکور نیازها، چالش‌ها و اولویت‌های تحقیقاتی خود را به صورت مکتوب و استاندارد ارائه می‌کنند.
 - استفاده از فورم‌های از پیش تعریف‌شده برای جمع‌آوری اطلاعات، شامل اهداف، موضوعات کلیدی، محدودیت‌ها و منابع مورد نیاز.
- ۳- تحلیل و اولویت‌بندی نیازها
 - کمیته تحقیقاتی پوهنتون، داده‌های جمع‌آوری‌شده را تحلیل و با توجه به اهمیت، قابلیت اجرایی و همسویی با اهداف علمی پوهنتون اولویت‌بندی می‌کند.
 - توجه ویژه به تحقیقات کاربردی و حل مسائل واقعی جامعه و ادارات.
- ۴- تدوین پلان تحقیقات پیشنهادی
 - بر اساس نیازسنجی و اولویت‌بندی، پلان سالانه یا دوره‌ای تحقیقات تدوین می‌شود.
 - موضوعات پیشنهادی همراه با اهداف، روش‌ها و منابع مورد نیاز مشخص می‌شوند.
- ۵- ارسال موضوعات تحقیقاتی به پوهنچی‌ها
 - پس از تحلیل و اولویت‌بندی، موضوعات تحقیقاتی از سوی آمریت تحقیقات علمی به پوهنچی‌های مربوطه ارسال می‌شود.
 - پوهنچی‌ها مسئول برنامه‌ریزی، تخصیص استادان و محصلان برای انجام تحقیقات بر اساس این موضوعات هستند.
- ۶- ارتباط و فیدبک با ادارات مربوطه
 - پوهنچی‌ها و آمریت تحقیقات علمی، فیدبک و نتایج اولیه تحقیقات را به ادارات ارائه می‌دهند تا تطابق موضوعات با نیازهای واقعی ادارات تضمین شود.
 - نسخه نهایی برنامه تحقیقاتی برای تأیید و فیدبک به ادارات ارائه می‌شود.
 - اصلاحات نهایی بر اساس پیشنهادات و هماهنگی‌های اداری اعمال می‌گردد.
- ۷- تصویب و اجرای تحقیقات
 - پس از تصویب پلان توسط کمیته اصلی تحقیق پوهنتون، تحقیقات آغاز می‌شوند.
 - این روند تضمین می‌کند که تحقیقات علمی پوهنتون همسو با نیازهای واقعی جامعه و ادارات باشد و اثرگذاری عملی و علمی داشته باشد.

ماده (۹)

روش‌های شریک‌سازی نتایج تحقیقات با ادارات ذیربط

- ۱- ارسال گزارش به صورت رسمی
 - نسخه نهایی گزارش تحقیق به صورت رسمی، مهر شده و با شماره مسلسل از طریق معاونیت تحقیقات و مجله علمی به اداره مربوطه ارسال می‌شود.
 - نسخه چاپی و نسخه دیجیتال (PDF) هر دو شامل می‌باشد.
- ۲- جلسات ارائه (Presentation) رسمی
 - محققین نتایج را در جلسه رسمی با حضور نمایندگان اداره و مسئولین پوهنتون ارائه می‌کند.
 - این جلسات برای توضیح بیشتر، پاسخ‌گویی به سوالات و دریافت فیدبک برگزار می‌شود.
- ۳- ورکشاپ یا سمینار ارائه یافته‌ها
 - برای پروژه‌های مهم یا تحقیقاتی که تأثیر گسترده دارند، ورکشاپ یا سمینار علمی برگزار شده و نتایج با حضور ذی‌نفعان شریک می‌شود.
- ۴- اشتراک نتایج از طریق مکاتیب رسمی
 - آمريت تحقیقات علمی خلاصه یافته‌های کلیدی را در قالب مکاتیب رسمی برای اداره مربوطه ارسال می‌کند.
 - این خلاصه می‌تواند شامل چالش، یافته‌ها، پیشنهادات و راهکارهای عملی باشد.
- ۵- ایجاد سیستم آنلاین اشتراک نتایج
 - ایجاد یک بانک اطلاعاتی یا پورتال آنلاین (داخلی پوهنتون) که ادارات بتوانند با دسترسی محدود نتایج تحقیقات مرتبط را مشاهده نمایند.
 - این سیستم در آینده می‌تواند گسترش یابد تا شامل خلاصه تحقیقات، توصیه‌ها و گزارشات باشد.
- ۶- نشست مشترک جهت تطبیق پیشنهادات تحقیقاتی
 - رای موضوعاتی که کاربرد عملی دارند، نشست مشترک با اداره مربوطه جهت بررسی امکان تطبیق توصیه‌های تحقیق برگزار می‌شود.
 - پوهنتون از ادارات می‌خواهد گزارش تطبیق و تأثیرات پیشنهادات را ارائه کنند.
- ۷- سند رسمی تحویل‌دهی نتایج
 - برای ثبت روند، فورم «تحویل‌دهی و دریافت نتایج تحقیق» توسط اداره و پوهنتون امضا می‌شود.
 - این سند شامل تاریخ، مشخصات تحقیق، طریقه ارسال، و نام افراد دریافت‌کننده است.
- ۸- موجودیت شواهد مبنی بر تطابق ساحت‌های تحقیق با نیازهای واقعی ادارات ذیربط
 - نتایج نیازسنجی که از ادارات جمع‌آوری شده، باید به دیپارتمنت‌ها/رشته‌ها ارسال شود و این مکاتیب به عنوان سند نگهداری گردد.

ماده (۱۰)

الزامات نشرات علمی بر اساس رتبه علمی در پوهنتون‌های امارتی

- ۱- اعضای کادر علمی با تفکیک رتبه علمی مکلف‌اند نشرات علمی خویش را مطابق معیارهای زیر انجام دهند:
 - (أ) رتبه‌های علمی پوهنیار و پوهنمل
 - حداقل یک مقاله علمی در سال در نشریه‌های معتبر داخلی؛

- هر سه سال حداقل یک مقاله علمی در مجله‌های معتبر بین‌المللی (دارای اندکس جهانی) نشر نمایند؛
- نتایج آن مقاله باید طی یک کنفرانس رسمی برای ادارات ذی‌نفع شریک ساخته شود.
- حداقل ارایه یک کنفرانس علمی در هر سال.
- (ب) رتبه‌های علمی پوهندوی، پوهنوال و پوهاند
- حداقل دو مقاله علمی در سال در نشریه‌های معتبر داخلی؛
- حداقل ارائه دو کنفرانس علمی مرتبط با رشته؛
- هر سه سال حداقل یک مقاله علمی در مجله‌های معتبر بین‌المللی (دارای اندکس جهانی) نشر نمایند؛
- نتایج آن مقاله باید طی یک کنفرانس رسمی برای ادارات ذی‌نفع شریک ساخته شود.

ماده (۱۱)

الزامات و روند ارایه کنفرانس‌های علمی اعضای کادر علمی

- ۱- هر عضو کادر علمی که مطابق این پالیسی مکلف به ارایه کنفرانس علمی می‌باشد، موظف است موضوع کنفرانس علمی خویش را در قدم نخست در جلسه رسمی دیپارتمنت مربوطه ثبت و تصویب نماید.
- ۲- موضوع تصویب‌شده دیپارتمنت، جهت بررسی علمی به کمیته تحقیق پوهنجی ارسال گردیده و پس از تأیید، به شورای علمی پوهنجی راجع می‌شود.
- ۳- شورای علمی پوهنجی موظف است موضوع کنفرانس علمی را مجدداً بررسی نموده و برای استاد ارایه‌کننده، هیأت ژوری علمی تعیین نماید. ترکیب هیأت ژوری باید شامل حداقل سه تن از استادان بلندرتبه مرتبط با رشته مربوطه بوده و شرایط رتبه علمی آنان به شرح ذیل رعایت گردد:
 - برای استادان با رتبه علمی پوهنبار و پوهنمل، اعضای هیأت ژوری حداقل دارای رتبه علمی پوهندوی باشند؛
 - برای استادان با رتبه علمی پوهندوی، اعضای هیأت ژوری حداقل دارای رتبه علمی پوهنوال باشند؛
 - برای استادان با رتبه علمی پوهنوال، اعضای هیأت ژوری باید دارای رتبه علمی پوهاند باشند.
- ۴- استاد ارایه‌کننده پس از اخذ تأیید شورای علمی پوهنجی، مکلف است سلايدها و محتوای کنفرانس علمی خویش را جهت ارزیابی به معاونیت تحقیقات علمی ارسال نماید.
- ۵- آمریت تحقیقات علمی پس از انجام کارشناسی اولیه روی موضوع، محتوا و سلايدهای کنفرانس، موضوع را به کمیته اصلی تحقیق پوهنتون راجع نموده و در آجندای رسمی کمیته تحقیق درج می‌نماید.
- ۶- کمیته اصلی تحقیق پس از بررسی همه‌جانبه محتوا، روش‌شناسی تحقیق، رعایت اصول اخلاق تحقیق، معیارهای کیفیت علمی و ساختار ارایه، تصمیم خویش را مبنی بر تأیید یا رد کنفرانس علمی به‌صورت رسمی اعلام می‌نماید.
- ۷- پس از اخذ تأییدیه کمیته اصلی تحقیق، استاد ارایه‌کننده می‌تواند کنفرانس علمی خویش را در حضور هیأت ژوری تعیین‌شده ارایه نماید.
- ۸- نتایج کنفرانس علمی باید مطابق نیاز، برای ادارات ذی‌نفع ذی‌ربط شریک ساخته شود.
- ۹- ارایه کنفرانس علمی بدون طی کامل مراحل مندرج این ماده، قابل اعتبار نبوده و در ارزیابی‌های علمی، ارتقای رتبه و مکلفیت‌های تحقیقاتی عضو کادر علمی محاسبه نمی‌گردد.

ماده (۱۲)

تشویق و ترغیب محققین و محصلان

به منظور رشد فرهنگ تحقیق، افزایش انگیزه در بین محققان و ارتقای جایگاه علمی پوهنتون پروان، ایجاد و تطبیق یک روش روشن، منظم و تأیید شده برای تشویق و ترغیب محققین و محصلان از اهمیت بالایی برخوردار است. پوهنتون مکلف است نظام منسجم تشویقی را مطابق ترتیب، منظور و عملی سازد.

۱- موجودیت روش تأیید شده برای تشویق و ترغیب محققین

معاونیت/آمریت تحقیقات علمی مکلف است یک رهنمود/طرز العمل رسمی تشویق و ترغیب فعالیت های تحقیقاتی را تهیه و پس از تصویب مراجع صلاحیت دار تطبیق نماید. این روش باید شامل موارد زیر باشد:

- معیارات مشخص برای تشویق محققین و محصلان؛
- انواع مشوق ها (مالی، تقدیرنامه و غیره)؛
- شرایط، معیارها و مراحل دریافت مشوق؛
- مکانیزم شفاف برای ارزیابی فعالیت های تحقیقی.

ماده (۱۳)

ارتقای ظرفیت تحقیقاتی اعضای کادر علمی

به منظور ارتقای کیفیت تحقیقات علمی و تقویت توانمندی های تحقیقی اعضای کادر علمی، معاونیت تحقیقات و مجله علمی مکلف است در هماهنگی با آمریت تحقیقات علمی برنامه های منظم ارتقای ظرفیت تحقیقاتی را طراحی و تطبیق نماید.

۱- برنامه های آموزشی و توانمندسازی

پوهنتون مکلف است بر اساس نیازسنجی سالانه، ورکشاپ ها، سمینارها و کورس های آموزشی در زمینه های روش تحقیق، نگارش علمی، اخلاق تحقیق، استفاده از نرم افزارهای تحقیقی، مدیریت منابع و نشر مقالات علمی برگزار نماید.

۲- نیازسنجی تحقیقاتی

معاونیت/آمریت تحقیقات علمی در آغاز هر سال تحصیلی، با همکاری کمیته های فرعی تحقیق، نیازهای آموزشی و تحقیقاتی اعضای کادر علمی را شناسایی نموده و بر اساس آن پلان ارتقای ظرفیت تحقیقاتی را ترتیب می دهد.

۳- دسترسی به منابع و ابزارهای تحقیق

پوهنتون در حد امکانات، دسترسی اعضای کادر علمی را به منابع علمی، دیتابیس ها، ژورنال های معتبر، نرم افزارهای پژوهشی و ابزارهای تشخیص سرقت علمی فراهم می سازد.

۴- تشویق و حمایت از فعالیت های تحقیقاتی

اعضای کادر علمی که در برنامه های ارتقای ظرفیت تحقیقاتی اشتراک فعال داشته و تحقیقات معیاری انجام می دهند، مطابق مقررات، مورد تشویق علمی و اداری قرار می گیرند.

۵- ارزیابی اثربخشی برنامه‌ها

اثربخشی برنامه‌های ارتقای ظرفیت تحقیقاتی به صورت دوره‌ای ارزیابی شده و نتایج آن در بهبود پلان‌ها و برنامه‌های بعدی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

این پالیسی در ۱۳ ماده و ۵۳ مورد تهیه و صحت است.

این پالیسی در جلسه مؤرخ ۱۴۴۷ / ۰۶ / ۲۲ ق.ه.ق (مطابق ۱۴۰۴ / ۰۹ / ۲۲ ش.ه.ش) کمیته اصلی تحقیق مطرح و به (اتفاق) آراء مورد تأیید قرار گرفت و ثبت پروتوکول شماره (۱۰) کتاب جلسات کمیته اصلی تحقیق نیز می‌باشد

همچنان این پالیسی در جلسه مؤرخ ۱۴۴۷ / ۰۶ / ۲۹ ق.ه.ق (مطابق ۱۴۰۴ / ۰۹ / ۲۹ ش.ه.ش) شورای علمی پوهنتون پروان مطرح و به (اتفاق) آراء مورد (تأیید) قرار گرفت و ثبت پروتوکول شماره (۹) کتاب جلسات شورای علمی پوهنتون پروان نیز می‌باشد

تهیه کننده:

پوهنمل آغامحمد محمدی

معاون تحقیقات و مجله علمی پوهنتون پروان

منظور کننده:

دوکتور مولوی محمد عزیز کاظم

رئیس عمومی پوهنتون پروان